

Жыццялюб

ЗВАРШЧЫК З ДУШОЙ СКУЛЬПТАРА

Пенсіянер стварыў у сваім двары незвычайны запарк

Ці ведалі вы, што ў Мінску можна бясплатна пабачыць жырафу, кенгуру, пелікана, насарога, панду, кракадзіла? Каб падзівіцца на гэтых ды іншых экзатычных жывёл дастаткова даехаць на трамваі, што ідзе ў бок Зялёнага Луга, да канечнага прыпынку. Менавіта там, побач з Полацкім паркам, месціцца пенапластавы запарк пад адкрытым небам.

Пенсіянер стараўся рабіць жывёл, якіх у штодзённым жыцці не пабачыш. Каб дзеці іх не толькі па кніжках вывучалі.

З'явіўся гэты рукатворны цуд у двары дома № 30 на вуліцы Сядых амаль 15 гадоў таму. І ўсё дзякуючы незвычайнаму захапленню самага звычайнага пенсіянера.

З Анатолем Жданам я пазнаёмілася гадоў пяць таму. Тады яшчэ жыла ў Мінску, якраз непадалёк ад легендарнага дварыка. Часта, праходзячы міма, размаўляла з дзядулем. Даведалася, што ён не мае мастацкай адукацыі. Усё жыццё прапрацаваў зваршчыкам. А пасля выхаду на пенсію ў яго не толькі з'явілася шмат вольнага часу, але і адкрылася другое дыханне.

— Неяк адпачывалі з жонкай за горадам, — згадвае Анатоль Уладзіміравіч. — Па дарозе дадому завіталі ў прыдарожнае кафе перакусіць. Менавіта там я і пабачыў прыгожую фігурку бусла. І мне захацелася мець падобную пад вокнамі свайго дома. Так загарэўся ідэяй, што ў той жа дзень заехаў на «Экспабел», у садовы цэнтр. Але бусел у натуральную велічыню быў мне не па кішэні. Таму вырашыў змайстраваць яго сам. З чаго? З гліны ці з дрэва? Мне падалося, гэта вельмі складана. І тут пад рукі трапіліся калвалкі пенапласту.

як «запарк» стаў разрастацца. Каб нікому не было сумна, кожнай жывёле рабіў пару.

Натхненне майстар-самавук шукаў у дзіцячых кніжках. Для гэтага нават спецыяльна ў бібліятэку хадзіў. Спадабаўся нейкі малюнак — капіраваў сабе ў нататнік. А потым ужо дома выразаў з пенапласту. Стараўся рабіць жывёл, якіх у штодзённым жыцці не пабачыш. Каб дзеці іх не толькі па кніжках вывучалі.

Спачатку свой запарк Анатоль Уладзіміравіч абгарадзіў нізенькай драўлянай агароджай. Але дзеці пералазілі цераз яе, каб паглядзіць то белага мядзведзя, то зубра... І хочаш не хочаш, але пашкодзвалі фігуркі. Некалькі пенапластавых жывёл наогул бяспследна знікла. «Напэўна, хтосьці сабе на лецішча забраў», — мяркую майстар-самавук. Таму прыйшлося паставіць высокую агароджу. Зрабіў Анатоль Ждан яе таксама сваімі рукамі. З металічных трубак і... паліц ад старых халадзільнікаў.

— Відаць, маё ноу-хау людзі запазычылі. Бо на сметніках

у адрозненне ад драўляных. Адзінае, што сарокі і вароны часам яго дзядуць ды фарба аблазіць і выцвітае. Таму, каб жывёлы былі як новенькія, прыходзіцца рэгулярна іх падфарбоўваць.

Абнаўленнем свайго запарка пенсіянер пачынае займацца вясной. Узімку ж збірае грошы на фарбы. Адкладае іх са сваёй пенсіі. Дапамагаюць і неабыякавыя людзі, хто чым можа.

Пенапласт майстар прыносіў з мясцовага «ўнівермага». Так ён называе сметнік. Там, кажа, можна знайсці што заўгодна. Людзі ж пастаянна робяць ремонт у кватэрах, выкідаюць каробкі з-пад тэлевізараў, бытавой тэхнікі...

Некалькі гадоў таму на забары імправізаванага запарка з'явіліся надпісы: «Дапамажце (матэрыяльна) захаваць прыгажосць гэтых жывёл. Ім патрэбны ремонт. Буду вельмі Вам ўдзячны».

— Ідэя не мая, — прызнаецца Анатоль Уладзіміравіч. — Жанчына, якая аднойчы прынесла мне бляшанку фарбы ды пэндзлікі, падказала. Маўляў, напішыце аб'яву, і вам будуць кідаць грошы. Я так і зрабіў. Павесіў некалькі пластыкавых бутэлек з адтулінай — такія імправізаваныя скарбонкі. І сапраўды людзі пачалі кідаць туды грошы. Хтосьці — 10 капеек, а хтосьці — і 10 рублёў. Аднойчы знайшоў у скарбонцы 100 рублёў адной купюрай... І нават не паверыў сваім вачам.

На днях я была па справах у тым раёне, вырашыла правесці старога знаёмага. Калі пенапластавага запарка сустрэла бабулю з маленькай унучкай. Разгаварыліся. Жанчына, як аказалася, жыве ў суседнім доме. Ведае Анатоля Уладзіміравіча не першы год.

— Гэта ў сучасных шматпавярховіках людзі нават з суседзямі па пляцоўцы могуць быць не знаёмыя. Мы ж тут усе адно аднаго ведаем. Памятаю, яшчэ з сынам тут гу-

ляла. Дык тады Анатоль толькі пачынаў рабіць сваіх жывёл. Зараз жа каго тут толькі няма... Відаць, пад сотню жывёл і птушак... Нам падабаецца гэты незвычайны дварык, часта сюды з унучкай заходзім. Я ёй паказваю, якія жывёлы бываюць, расказваю пра іх штосьці цікавае. Днямі сустрэла Анатоля, дала яму 10 рублёў на ремонт.

Неўзабаве з двухпавярховіка паказаўся і сам майстар. Зварнула ўвагу, што дзядуля заўсёды, калі бачыць (балаче, жыве на першым паверсе і вокны выходзяць у двор), што хтосьці зацікавіўся яго жывёламі, выходзіць на вуліцу. Як быццам пакурыць. Але насамрэч, неяк прызнаўся, каб проста паразмаўляць.

Вось ужо восем гадоў, як Анатоль Ждан аўдаваў. Жыве адзін. Дачка, зяць ды ўнучкі, вядома, праведваюць. Але і чужым людзям дзядуля заўсёды рады.

Адмыслова зрабіў у двары некалькі лавачак, у тым ліку і пад дахам (на выпадак дажджу ці санцапёку), каб мінакі маглі адпачнуць і палюбавацца пенапластавымі гадаванцамі. У легендарным дварыку можна паназіраць і за сапраўднымі птушкамі. Анатоль Уладзіміравіч развесіў на бярозах шмат самаробных шпакоўняў і кармушак. Акрамя таго, зусім побач ёсць каларытная галубятня, за якой даглядае яшчэ адзін жыццялюб з суседняга дома.

За той час, што мы не бачыліся, Анатоль Уладзіміравіч амаль не змяніўся. Усё гэтак жа свецяцца вочы, калі расказвае пра свой запарк, пра неабыякавых людзей, якія яму дапамагаюць. Праўда, прызнаўся, з кожным годам даглядаць немалую рукатворную гаспадарку яму ўсё цяжэй і цяжэй. Узрост дае пра сябе ведаць: 80 гадоў як-нікак.

Усё жыццё Анатоль Ждан працаваў з металам. Таму каркас фігуры вырашыў зварыць з арматуры, а потым абклеіць пенапластам і пафарбаваць. Паспрабаваў — атрымалася.

Нягледзячы на тое, што на дварэ лістапад, побач з пенапластавымі гадаванцамі квітнеюць хрызантэмы розных колераў: белыя, ружовыя, жоўтыя, бардовыя... Кветкі — яшчэ адно захапленне і крыніца натхнення дзядулі (быў час, сам іх разводзіў, чаранкаваў).

— Зараз ужо амаль усе адцвілі, — кажа на развітанне Анатоль Уладзіміравіч. — Летам абавязкова прыходзь. Я новых гатункаў руж і цюльпанаў пасадзіў. Сілы ўжо не тыя, але душа ўсё адно прагне прыгажосці.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК, фота аўтара.

Цікавы досвед

«КАЛІ Б Я БЫЎ СТАРШЫНЁЙ РАЙВЫКАНКАМА...»

Чаму тэлеграм-канал «BEREZA.BY» набірае ўсё больш падпісчыкаў

Цяпер многія пытанні грамадскага жыцця жыхары Бярозаўскага раёна абмяркоўваюць у тэлеграм-канале BEREZA.BY. Там жа яны чытаюць самыя аператыўныя навіны горада і раёна. Канал створаны рэдакцыяй раённай газеты «Маяк», яго назва адпавядае назве сайта райгазеты.

Намеснік старшыні райвыканкама Леанід КАЧЫНА кажа, што на абмеркаванні выносяцца самыя розныя пытанні, гаворыцца пра тое, што хвалюе людзей.

— Напрыклад, так склалася гістарычна, што двары амаль усіх гарадскіх школ у нас прахадныя. Людзі скарачаюць шлях, перасякаючы двор. Цяпер, як вядома, асабліва ўвага аддаецца пытанням бяспекі. Мы вырашылі, што прыйшоў час зрабіць двары закрытымі. Спачатку гэтую тэму выносім на старонкі раённай газеты, потым запускаем абмеркаванне ў тэлеграм-канале. І большасць людзей прапанову падтрымлівае. Праўда, былі і такія водгукі: мне, маўляў, на пяць мінут больш давядзецца кожны дзень хадзіць да прыпынку, а гэта нязручна. Але ж трэба разумець, што бяспека школьнікаў — пытанне першачарговае, гэта важней, чым пэўныя нязручнасці. Так і пісалі, дарэчы, многія падпісчыкі.

— Некаторыя пытанні нават нечакана для нас выклікалі бурную дыскусію, — працягвае Леанід Іванавіч. — Напрыклад, пацікавіліся меркаваннем падпісчыкаў пра цывілізаваны спосаб выгулу сабак. Прапанавалі зрабіць асобную пляцоўку для выгулу. Гэта выклікала буру эмоцый у тых, хто прывык гуляць з гадаванцам паўсюль. Іншыя людзі, мякка кажучы, не падтрымалі апанентаў. Той выпадак, калі ў спрэчцы нараджаецца мо не ісціна, дык знаходзіцца рацыянальнае зерне для вырашэння праблемы.

— Цяпер на нашым канале крыху больш за 2300 падпісчыкаў. Колькасць іх паступова расце, — сказаў **галоўны рэдактар газеты «Маяк» Аляксандр КРАГЕЛЬ**. — Канал мы запусцілі яшчэ летась, але актыўна ён стаў развівацца са жніўня-верасня, што звязана з прыходам загадчыцы аддзела інтэрнэт-рэсурсаў Аляксандры Дзербіс. Ідуць пастаянныя рубрыкі, навіны аператыўна абнаўляюцца сем дзён на тыдзень, актыўна выкарыстоўваюцца сацыяльныя сеткі.

...Так і ёсць, адкрываю тэлеграм-канал, скажам, 19 лістапада, у пятніцу. Чытаю падрабязны прагноз надвор'я на дзень, далей звесткі пра святы: акрамя таго, што ў нас Дзень ракетных войскаў і артылерыі, сёння ж адзначаюцца Міжнародны мужчынскі дзень і Дзень жаночага прадпрыемства.

Далей паведамленне аб тым, як член Савета Рэспублікі, старшыня Брэсцкага аблсавета Юрый Наркевіч правёў прыём грамадзян у Малечы, гэта буйныя населены пункт Бярозаўскага раёна. Тут коротка пералічаны спіс праблем, якія ўздзімалі грамадзяне на прыёме, і прыведзена спасылка, па якой можна перайсці на сайт газеты, дзе размешчаны падрабязны матэрыял на адпаведную тэму. Тэлеграм-канал працуе ў звязцы з электронным рэсурсам газеты.

Таксама на канале пазначаны тэмы апытанняў месяца, якія праводзіць газета. Напрыклад: «Калі б я быў старшынёй райвыканкама, ...начальнікам аддзела па архітэктуры і будаўніцтве, ...дырэктарам Дома культуры». Людзі пішуць свае прапановы, сваё бачанне вырашэння праблем. Самыя цікавыя адказы і разважанні змяшчаюцца на сайце, а тэлеграм-канал нагадвае пра тое сваім падпісчыкам.

На канале можна знайсці агляды свежага нумара газеты, паведамленні аб здарэннях, паглядзець курсы валют, звесткі пра сітуацыю з пандэміяй.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Дах гаража, дзе майстар-самавук выразаў свае фігуркі, і сёння ўпрыгожвае той самы першы бусел, з якога ўсё пачыналася.

Усё жыццё Анатоль Ждан працаваў з металам. Таму каркас фігуры вырашыў зварыць з арматуры, а потым абклеіць пенапластам і пафарбаваць. Паспрабаваў — атрымалася.

— Паставіў я самаробнага бусла на дах свайго гаража, — усміхаецца Анатоль Уладзіміравіч. А суседзі кажуць: «Рабі гняздо». Неўзабаве ў тым гняздзе з'явілася і бусляныя. А потым і сам не прыкмеціў,

сталі з'яўляцца халадзільнікі без паліц (*смяецца*)...

Пенапласт майстар прыносіў з мясцовага «ўнівермага». Так ён называе сметнік. Там, кажа, можна знайсці што заўгодна. Людзі ж пастаянна робяць ремонт у кватэрах, выкідаюць каробкі з-пад тэлевізараў, бытавой тэхнікі...

Пенапласт — вельмі танны і даўгавечны матэрыял. Фігуры, зроленыя з яго, не гніюць